

Освенцим

Освенцим – місце, у якому серце починає битися пришвидшено, а тіло овіває холодом. Не дарма це місце прозвали фабрикою смерті. На офіційному сайті музею є попередження про те, що відвідувати його не рекомендується дітям віком до 14 років. Однак три роки тому мені вдалося побувати там, але страшні картини зринають в уяві й досі.

З історії ми знаємо, що поруч із Краковом розташоване страхітливе місце, яке служить хорошим уроком і нагадуванням для нащадків – табір смерті Аушвіц. Якщо бути точним, то табір був не один, а їх було три. Біля міста Освенцим, яке було перейменоване німцями в Аушвіц, у 60 кілометрах від Кракова, 20 травня 1940 року засновано однойменний концентраційний табір.

На початку екскурсії я до кінця не усвідомлював, що на мене чекає, хоча й чув про це місце раніше. Табір Аушвіц-1 спочатку призначався тільки для польських політичних в'язнів, противників і ворогів влади німецьких окупантів. Весь табір був оточений двома рядами колючого дроту і сторожовими вежами. За спробу тільки підійти до цієї огорожі будь-якого ув'язненого чекала кара - негайна смерть. Коли я потрапив всередину, саме ці колючі дроти вразили мене, а сама атмосфера пригнічувала. Перед входом на територію табору нас попросили здати такі речі, як телефони, ключі, каблучки (всі металеві й гострі предмети), тому що побачене в Освенцимі вражає настільки, що дехто може покінчити життя самогубством або завдати шкоди собі й іншим.

Існує думка, що більшість в'язнів були євреями, але це не так. Майже всі євреї не встигали стати в'язнями, і відразу знищувалися в газових камерах. Інших євреїв змушували збирати із убитих в газових камерах побратимів всі цінні речі, виривати золоті коронки, зістригали з жінок волосся, знімали прикраси, годинники, окуляри.

Вхід у табір зі знаменитим написом німецькою Arbeit Macht Frei, який говорить, що «праця робить вільним». Я не дуже вразливий, але фотографувати там неможливо, це моторошне місце, з тяжкою атмосферою. Таке відчуття, що до неї можна доторкнутися, відчуття руками. Звільнитися з табору можна було тільки одним шляхом - померти.

Я не описуватиму все, що ми бачили, – це всім відомі кадри – з людським волоссям, з розірваними валізами, окулярами, з туалетним приладдям та взуттям... Багато всього. До речі, усі валізи підписані, тому, що ССівці говорили: «Вам буде легше знайти свої речі в таборі, коли прибудете». І це, звичайно, було брехнею, ССівці просто боялися бунту. На всіх етапах ув'язненням обіцяли, що ось-ось вони прийдуть в табір, де отримають теплу їжу, діти відпочиватимуть, а батьки отримають роботу...

Вражає німецька педантичність: кожен в'язень був сфотографований на момент прибуття до табору та момент смерті, повністю були описані всі дрібні деталі, чому люди за 3 місяці «згорали», чому молода жінка перетворювалася на стару. Час в

Освенцимі завмер, все залишилося таким, як було тоді – стовпи, у яких розстрілювали, шибениці... таке відчуття, що навіть струм проходить по колючому дроті.

Найбільше мене вразив той факт, що всіх убитих в газових камерах спалювали в крематорії, який працював цілодобово. Одне тіло згорало в печі, що працювала на коксовому вугіллі, за 30-40 хвилин, тобто в день пропускна здатність крематорію дорівнювала 360 спаленим трупам. На території крематоріїв зона тиші. Може, я накрутив себе, але там досі є специфічний запах, так само як і в дерев'яних бараках, де вигрібні ями були просто під тимчасовими будинками.

За будь-яку провину ув'язнений відправлявся до карцеру. Наприклад, якщо арештант підбирав недопалок, який кинув есесівець, то він повинен був добу простояти в карцері. Карцер був розміром 90 на 90 сантиметрів. Залізти в нього можна було тільки навколішках. В одну камеру карцеру поміщали по 4 людини.

Коли 27 січня 1945 року радянські солдати зайняли Освенцим, вони знайшли там близько 7,5 тис. в'язнів, а в уцілілих бараках-складах – 1 185 345 чоловічих і жіночих костюмів, 43 255 пар чоловічого та жіночого взуття, 13 694 килима, величезна кількість зубних щіток та пензлів для гоління, а також інші дрібні предмети домашнього вжитку.

У мене залишилося настільки тяжке почуття після відвідування, що три години ми їхали мовчки, а потім я дві ночі не міг нормально спати. Я вважаю досі це найціннішим досвідом у моєму житті, я радий, що бачив усе на власні очі. Запам'ятайте це і розкажіть всім. Ця історія не повинна повторюватися.

